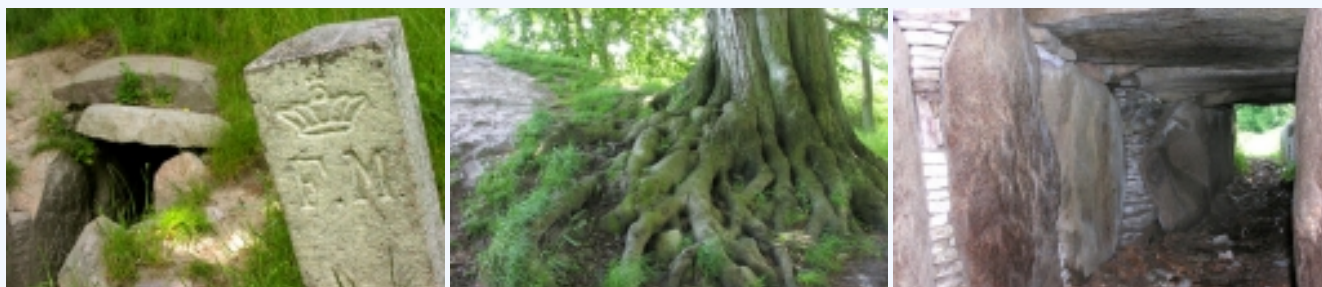

KNUDSSKOV JæTTESTUE OG LANGDYSSE

4760 Vordingborg

Den store og gennemrestaure- rede jættestue ved Knudsskov er en af de mest illustrative jættestuer i Danmark. Her set fra sydøst.

Fredningstenen fra 1878 foran indgangen til jættestuen.

Et malerisk gammelt løvtræ på højtoppen over jættestuen.

Et kig ud gennem den gradvist lavere kammergang med flotte tømure mellem bærestenene.

Administration

Ejerforhold
Oprettet
Sidste rettelse
Tilsyn og beskadigelser
Pleje, skiltning og 100 m.-zone

Privatejet
2011
02-2021
Kulturarvsstyrelsen - [KUAS](#)
[Vordingborg Kommune](#)

Find Fortidsmindet med GPS

GPS
Længdegrad 11.745479
UTM-system

Breddegrad 55.056552
E 675354 N 6104529

Beskrivelse

På den næsten 15 km. lange Knudshoved Odde, som fra Sydsjælland strækker sig mod nordvest ud i Smålandsfarvandet, ligger bondestenalderens storstensgrave som perler på en snor og afspejler at området dengang - for mere end 5.500 år - var intensivt beboet.

Den store og gennemrestaurede jættestue ved Knudsskov er en af de mest illustrative jættestuer i Danmark. Her set fra sydøst.

Ved parkeringspladsen i østsiden af Knudsskov, som hører under godset Rosenfeldt, ligger to lettilgængelige og velbevarede gravanlæg: En stor og yderst seværdig jættestue samt en langdysse med et enkelt stenbygget gravkammer. Fra parkeringspladsen udgår et afmærket stisystem ind gennem Knudsskov og videre ud på Knudshoved Odde.

Fredningstenen fra 1878 foran indgangen til jættestuen.

Den store jættestue i nordkanten af parkeringspladsen fremstår i dag næsten intakt, helt dækket og indesluttet af en beskyttende jordhøj. Det skyldes væsentligst den seneste af to restaureringer i 1989. Jættestuen blev frivillig fredet i 1878 efter anmodning fra Nationalmuseet, som to år forinden første gang beskrev anlægget. På Nationalmuseets hjemmeside "Oldtidsgrave" og Kulturarvsstyrelsens side "Monumenter i landskabet" kan du læse meget mere om den spændende og tidstypiske fredningshistorie af jættestuen i tiden før den lovmæssige beskyttelse af de synlige fortidsminder.

Et malerisk gammelt løvtræ på højtoppen over jættestuen.

Jættestuen blev engang før 1876 frarøvet den ene dæksten under en skattegravning i højen, hvorom der ikke findes yderligere oplysninger. I søgen efter de rigdomme graven ifølge folketroen indeholdt, var man altså brudt ind gennem højens top ved at fjerne to af dækstenene over gravkammerets nordøst-ende. Den gamle rovgravning ind i jættestuen medvirkede til at gøre den ellers solide stenalderkonstruktion ustabil, hvorfor Nationalmuseet i 1917 iværksatte en restaurering og delvis udgravning af graven.

Et kig ud gennem den gradvist lavere kammergang med flotte tømure mellem bærestenene.

Herunder blev det klarlagt at jættestuens gulv var flisebelagt og med et 1-2 centimeter kompakt lag af ler ovenpå. På gulvet lå flere genstande fra tragtbægerkulturen - blandt andet et intakt hængekar, flere sløbne flintøkser og et par flintmejsler. Der blev også fundet menneskekogler fra de gentagne begravelser som jættestuen har rummet samt diverse dyrekogler fra svin og får.

Det smukke gravkammer set fra sydvest med indgangen fra kammergangen til højre i billedet.

1917-restaureringen efterlod jættestuen åben som efter den gamle plyndring. Derfor måtte museet 72 år senere - i 1989 - igen restaurere graven, da gravkammerets dæksten efterhånden var blevet ustabil og flere af de understøttende bæresten hældede faretruende. Jorden over kammeret var også eroderet bort, hvorfor graven som helhed var til fare for de mange besøgene i området.

Tømure mellem kammerets bæresten og indskudte sten mellem bæresten og dæksten forsegler gravkammeret fuldstændigt.

Ved denne restaurering genfundtes den ene af de to manglende dæksten og med en tilført sten blev jættestuen istandsat til dens nuværende udseende, som er meget tæt på hvordan den så ud ved opførelsen for ca. 5.200 år siden. I et lille udgravningfelt under det gamle muldrag som jættestuen forsegler, blev der også iagttaget pløjspor efter datidens ardplov, som modsat nutidens plov der vender jorden, blot opfurede marken på kryds og tværs forud for tilsåningen.

Hjørnesteinene ved kammergangens udmunding i kammeret dækkes af en "nøglesten" som fordeler trykket ud på hjørnesteinene.

En solid jordhøj forsegler nu ligesom i oldtiden anlægget. Blot er der nu indlagt en membran mod regnvand i højen. Udefra ses kun den lille sydøst-vendte åbning fra den ca. 5,5 m. lange kammergang, der leder frem til det flotte 7,3 x 2,4 m. store nordøst - sydvest orienterede gravkammer.

Gravkammerets nordøst-gavl som blev genopsat ved restaureringen i 1989 efter gamle plyndringer.

Gravkammeret er opbygget af 16 bæresten, hvorpå de nu 6 store dæksten som danner loftet i gravkammeret er nøjagtigt placeret med en efter stenenes størrelse kun ganske ringe overlappning. Mellemrummene mellem bærestenene i gravkammeret og gangen er udfyldt med opstabledede stenfliser og af disse "tømure" er omkring halvdelen originale. De nye, som blev tilføjet ved restaureringen, er af rødlig Nexø-sandsten.

Nye tømure i Nexø-sandsten mellem kammerets bæresten.

I sydøst-hjørnet af parkeringspladsen ligger en rektangulær ca. 14,5 x 9,5 m. stor langdysse af ældre dato. Langdyssen er jættestuens forløber fra perioden 5.600 - 5.200 f.Kr. Midt i højen ses dækstenen, som forsegler et lille rektangulært, 1,5 x 0,9 m. stort gravkammer med fire bæresten. Jordhøjen indenfor randstenskæden går helt op til underkanten af dækstenen, hvorfor selve gravkammeret ikke ses. I oldtiden så man måske kun toppen af dækstenen i højen, som nu er ret afgravet. Af randstenskæden som i oldtiden helt omsluttede højen, ses 21 sten, hvoraf der er 3 i hver af langdyssens ender mod nordvest og sydøst.

Langdyssen i sydøst-hjørnet af parkeringspladsen set fra nord-vest.

Langdyssen blev fredet i 1878 samtidig med jættestuen og blev ligeledes undersøgt i 1917 af Nationalmuseet. Herunder viste det sig, at kammerets gulvflade ligesom i jættestuen var flisebelagt. På gulvet lå kogler fra tre mennesker: En kvinde og en mand samt et ubestemt individ og af gravgaver fandtes to små flintøkser samt en kiselsten, som sikkert har været brugt til ildslagning.

Dækstenen forsegler grav- kammeret helt. Her set fra øst.

Hvis du en dag besøger disse to flotte storstensgrave, så snyd ikke dig selv for en frisk travetur ud på spidsen af Knudshoved Odde, hvor du kan opleve en helt fantastisk natur helt tæt på havet og med "højt til loftet".

Langdyssen set fra nordøst med væltede randsten omkring dækstenen over gravkammeret.

